No. 88. DINGSDAG 27 JULIJ. 1858.

VIJF EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per drie maanden te Assen ƒ 2.30 buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Assen;

Gelet op art: 14 der algemeene politie-verordening; brengen in herinnering der ingezetenen dat op eene boete van f 2.50, verboden is om op de openbare straten, wegen, voetpaden, pleinen of wandelingen eenig voorwerp te plaatsen, zonder daartoe vooraf de noodige vergunning te hebben bekomen.

Assen den 14 Julij 1858.

De Burgemeester,
G. P. SERVATIUS, l. b.
De Secretaris,
G. L. W. VOS.

OVERZIGT
der belangrijkste Gebeurtenissen.
27 Julij.

Goede tijdingen uit Britsch Indie!

De Engelsche troepen onder bevel van Generaal *Hugh Rose* namen op 20 Junij Gwalior in, na een hevig gevecht van 4 uren.

Als wij ons niet bedriegen was *Nenah Sahib* daar als Koning, eenige dagen te voren, binnengetrokken. Is dit zoo, dan heeft hij niet veel genot gehad van zijne residentie, en zal dit verlies den glans zijner kroon zeer verdonkeren.

Zeer goede tijdingen uit China!

Op 20 Mei hebben de Engelsche en Fransche kanonneerbooten de forten aan den mond der Peiho genomen, daarbij ,weinig verlies geleden en 138 stukken, die door de Chineezen goed werden bediend, prijsgemaakt. Na die overwinning zeilden de Fransche kanonneerbooten, vol goeden moed, de rivier op. De Engelsche, die te veel diepgang hadden, keken haar, geenszins pleizierig, na. Zes honderd man Franschen, bestemd om Cochin-China te straffen, bevonden zich op weg naar Peiho, vol verlangen natuurlijk, om eens te zien, hoe of dat raadselachtige Peking er toch wel mag uitzien. Of hunne hoop zal worden verwezenlijkt, is de vraag, trouwens, de Keizer, het verlies der forten vernemende, zou wel eens kunnen begrijpen, dat het tijd werd, de Engelsche en Fransche gevolmagtigden bij zich te verzoeken en met hen, onder een glaasje . . . de kwestie in der minne te schikken.

Onderwijl de geallieerden ginds de kracht der Europeesche wapenen toonen, stappen de Chineezen te Canton weder zeer verwaand langs 's Heeren wegen en vermaken zich met allerlei plagerijen ten aanzien van de Europeanen. Zij zijn niet genoeg gekastijd, dat overmoedig volkje, en de Commissarissen mogen dit wel onthouden, als zij te Peking mogten komen. De Chinees in nood is een slaaf — de Chinees, de roede niet meer ziende, is verwaand.

Volgens een Londensch berigt zouden de Franschen, bij het innemen der forten, een aanzienlijk verlies hebben geleden, door het springen van m ij n e n. Men ziet het dat de Chinezen overal verstand van hebben en hoogstwaarschijnlijk door Europeanen zijn onderwezen, of wel ligt door Europesche krijgslieden worden aangevoerd.

Ziedaar in waarheid goede tijdingen.

Jeddah is nu rustig, maar de aandacht wordt helaas van die stad afgeleid op de volksstammen van den Libanon. De opstand, aldaar uitgebarsten, is meester van Salatie, eene belangrijke haven aan de Middellandsche zee, en van Tripoli, eene stad van 15 000 zielen. De commandant der Turksche troepen, *Ismaël-Bey*, is ,doodelijk gewond, en de Emir van den Libanon zag zich genoodzaakt hulp te vragen.

De Sultan heeft aan de dochter van den vermoorden Franschen Consul een pensioen van 6000 gulden 's jaarlijks toegestaan en 125 000 gulden beschikbaar gesteld voor de betrekkingen der overige slagtoffers van den moord.

Wat het Westen doen zal ter bestraffing en wat meer beteekent tot voorkoming van verdere moordtooneelen, is nog onbekend. De *Times* oppert het denkbeeld om de steden zelve, waar zulke gruwelen gebeuren, verantwoordelijk te stellen en hen geldelijk te straffen, naar den aard en de hoegrootheid van het misdrijf, dat er werd gepleegd.

G e l d voor b l o e d ?!

In de Oostenrijksche hoofdstad beoordeelt men de gebeurtenissen te Jeddah, Candia en op den Libanon voorgevallen, vrij zacht, en dit getuigt niet tot eer der Oostenrijksche politiek. Omdat deze op de Parijsche conferentie met die der halve maan in harmonie is, weegt het b l o e d van C h r i s t e n e n, door T u r k e n wreedaardig geplengd, minder in de schatting ee er Christen-Mogendheid!

O, dat eigenbelang, zoowel op den troon, als in de kleinste hut, zoowel bij een geheel Volk als in 't hart van den stillen burger — welk eene rol speelt dat in de geschiedenis der wereld. Te regt noemt een geestig Fransch schrijver de hartstogt naar stoffelijk gewin Z. M. het g e l d. Geld beheerscht allen en dit is geen gelukkig teeken des tijds.

De Sultan is zeer gedwee in deze kwestie en de gebeurtenissen te Jeddah en op Candia en in Bosnie zijn ook niet zeer geschikt om hem „den gebraden haan" te laten spelen Van daar toch kwam eene stem voor het „groote vredegeregt," dat de Groote Heer, hoewel nog op de been, zeer zwak is, en naauwelijks was die stem gehoord, of zij werd opgevolgd door de tijding: *Abdul-Medjid* is ligchamelijk krank.

De omgeving van den Sultan meent, dat het verstandig is, om de aanleidende oorzaak der droevige gebeurtenissen op de Christenen te werpen, en wordt daarin versterkt door de taal der Oostenrijksche dagbladen.

De reis van Koningin *Victoria* naar Cherburg wordt door menigen Engelschman met leede oogen aangezien en de *Morning Advertiser* zegt ronduit, dat de verschijning der Koningin op die plaats, in elk opzigt, het nationaal gevoel kwetst, en roept het volk op, om onverwijld in meetings die zaak te bespreken en zijne ergernis lucht te geven, ja tegen die reis te protesteeren. Ondertusschen maken vele Engelsche reislustigen zich gereed, om het grootsche zeeschouwspel aldaar te bekijken, en ook vele leden van het Parlement zullen zich op Cherburgs reede laten zien. Dat de Koningin, met het oog op de stemming des Engelschen volks, aan land zal gaan, is steeds te betwijfelen, hoewel door de zorg des Keizers, appartementen zijn gereed gemaakt, om de Engelsche Vorstin, indien zij den Franschen grond wil betreden, behoorlijk te herbergen.

Geheel Europa zal straks de aandacht vestigen op de feestelijkheden te Cherburg en menigeen vraagt verontrust zal dit militaire feest feestelijk eindigen? En inderdaad, men behoeft juist geen zwartgallige te zijn, om eenige redenen tot beduchtheid te hebben voor gebeurtenissen, die zoo dikwijls plaats grijpen, als zoo vele menschen van zoo verschillende meening te zamen komen.

Wij spreken nu juist niet van het overleg der boozen, om te zien, of daar voor hen een goed spel is te spelen, maar van feiten, het gevolg van zoogenaamde „toevalligheden."

Opmerkelijk is echter ook *dat* teeken des tijds. Terwijl in Engeland moordtuig wordt vervaardigd met het doel om Frankrijks Keizer van den troon te doen tuimelen — terwijl in Engeland wordt geschreven over de vraag: „is tyrannenmoord te verdedigen?" — terwijl die zaken voor Engelsche regtbanken worden behandeld en eindigen met vrijspraak der beschuldigden — terwijl het Fransche leger in hooge verontwaardiging roept: „Albion is een moordenaars-nest", en over dien kreet ernstige diplomatieke correspondentiën worden gevoerd, komen *Napoleon III* en de Koningin der zeeën tot elkanderen in eene der steden Frankrijk's, waaruit Engeland eens de magt meent te mogen verwachten, die met haar dingen wil om de heerschappij der wereld. Terwijl Koningin *Victoria* zich reis vaardig maakt, roept de *Times* Albion toe: „wapent u, en als gij in 't harnas staat en uwe vloot eene drijvende muur van kanonnen om ons eiland vormt — vraag dan Keizer *Napoleon* of hij eens komt zien, of wij sterk genoeg zijn, om hem front-achterwaarts te doen maken."

Dat is openbare „koolverkooperij," of een bewijs, dat de politieke wind boven geheel anders is dan beneden.

Een ander blad zegt spottend: „wat beteekent de ontmoeting der beide gekroonde Hoofden, elk op zijn eigen schip? Niets — maar behalve dat, Europa is vermolmd. Frankrijk is het meest verwaarloosde deel daarvan en of het ooit weer gaaf zal worden, is de vraag. Engeland is *sterk* door *geld*, door groote hulpbronnen om nog meer geld te verkrijgen, door moed, door gehechtheid aan den troon — Engeland is tegen allen en alles beveiligd, be halve tegen een *onverhoedschen* aanval. Laat ons daarom de beleefdheid van *Napoleon III* beloonen, door hem te wijzen op onze vloot met volle *bemanning!*"

Daar is veel waarheid in, maar niet de geheele waarheid en grootspraak tevens.

Engeland is *rijk* — ja, maar hoe toonde het dat in de Krim? Sebastopol stond nog, als John Bull het had moeten innemen.

Engeland heeft *hulpbronnen* — ja, maar Frankrijk niet? De Engelschman heeft *moed* — ja, maar is hij soldaat als de Franschman?

Als Frankrijk zijne legioenen even over het kanaal op de krijtbergen kon zetten, dan zouden er wel eens vreemde dingen kunnen gebeuren.

Dit weet John Bull en daarom ziet hij zoo nijdig naar Cherburg, daarom wil hij niet, dat Koningin *Victoria* in de nabijheid zal komen van het standbeeld van *Napoleon I*, dreigend met de hand wijzende op Albion.

De zeewerken te Cherburg, die over eenige dagen zullen worden ingewijd, zijn aangevangen in 1783 De havendam eischte 70 jaren arbeids, werd voltooid in 1853 en kostte ongeveer 30 millioen gulden.

Dit is een kolossaal werk, maar heel druk is er elk jaar niet aan gearbeid.

De Engelsche Minister van Finantien heeft eene vrolijke schilderij opgehangen van den toestand van 's Rijks geldmiddelen, trouwens in 't laatste vierendeel jaars gingen de inkomsten de uitgaven te boven met eene som van ongeveer twee en een half millioen gulden.

Hoeveel de oorlog in Indie kost en wat er met dat geld ten nutte van het Engelsche volk zelf zou kunnen worden verrigt — wie denkt er aan?

Er wordt schuld gemaakt, maar dat de kinderen die betalen!

De Minister zeide zelfs, dat de toestand van Engeland gunstiger was, dan die van andere Rijken. — Welke Rijken?

Dit vergat de Minister te zeggen.

Hoe het met de Donau-kwestie staat, is vrij duister en welligt, dat daarover het vereischte licht niet komt, voor het protocol der gehoudene conferentien wereldkundig wordt gemaakt.

De vraag: wie zal de beide Hospodars benoemen? wordt aldus beantwoord. Eerst wilde men die keuze aan de meerderheid der stemmen van de conferentie overlaten. Daarna vond men, dat de Sultan dit regt toekwam. Vervolgens won het gevoelen de overhand, dat de bevolking hare hoofden moest kiezen. Wat te doen? Het eerste werd na rijp beraad verworpen. Het tweede, na zeer ernstig overleg, afgekeurd. En het derde? Aangenomen, maar ten halve, in zooverre namelijk, dat het kiesregt, onder zeer hoogen census, aan zoo weinig personen wordt toegekend, dat de benoeming in geenen deele eene *volkskeuze* zal mogen heeten.

Sommigen hopen echter, dat men dien census nog aanmerkelijk zal verlagen.

Rome levert ons thans zeer weinig nieuws en van *Antonelli* hoort men niets. Geen bewijs, dat hij niets doet. Er is wat te doen te Rome, al strekt het juist niet tot tevredenheid en tot geluk van het Romeinsche volk. Rome heeft zijne kinderen in de verste oorden der wereld en voor de meest verwijderde zorgt zij dikwijls het meest. Volgens de jongste berigten heerscht er te Rome sedert eenigen tijd een hevige twist tusschen de Jezuïten en blijkt het dus, dat die toch ook mogen *kibbelen*. Die twist werd gevoerd tusschen twee groote partijen. De eene wilde iets toegeven aan den geest des tijds, zich een weinig schikken naar de omstandigheden en zich eenigzins gedragen naarmate het licht der beschaving hier of ginds helderder schijnt, of verstandig toegeven, waar geweld onraadzaam was. De andere, die in hare banier voert: „gehoorzaam als een lijk!" en de wereld terug wil voeren, 't zij door zachtheid, 't zij door geweld en die in zeer hooggeplaatste lieden en in groote schatten trouwe en krachtige bondgenooten heeft, verzette zich met hevigheid tegen concessien van welken aard ook en aan den geest des tijds te doen. Wie won den strijd? Want éens moet het geheele collegie gehoorzamen aan een bevel, zoo het niet den wonderbaren invloed wil verliezen, waardoor het zoo groote dingen deed en nog doet. De partij der duisternis, der onderdrukking van de vrijheid des gewetens behaalde de zegepraal, maar — voor hoe lang? Wie kan dit beantwoorden?

Hoe meer geweld der betamelijke vrijheid wordt aangedaan, hoeveel te eerder en te zekerder zij zich wreekt, en zoo zou het wel eens kunnen gebeuren, dat de partij die veel durft, ook spoedig veel verliest — voorzeker niet tot schade der menschheid.

De Paus, een speelbal der Jezuïten, welligt tegen zijn zin, zou de zegepraal der domperpartij met leede oogen aanschouwen, terwijl *Antonelli* in zijn vuistje lacht.

Het Toscaansche Gouvernement, dat in aanhoudenden strijd met Rome is, hoewel die strijd met beleefdheid wordt gevoerd, deed eene dreigende schrede rugwaarts op den weg die naar Rome leidt. Het verbood de uitgave van *el Giglio*,een ultram. dagblad.De Toskaansche Regering *begrijpt*, dat de hulp, die zij aan de Jezuïten verleent, eindigt met de heerschappij dier orde, ook over den Troon, en toont geen lust, om onder hare leiding den scepter te voeren. Zij begrijpt het goed, beter dan menig Protestantsch Gouvernement, dat uit onverstandige verdraagzaamheid zich vrijwillig de handen laat binden en dit eerst zal zien als het te *laat* is.

De Napelsche Regering, thans door niets en door niemand verontrust, gebruikte haar ledigen tijd met eene rekening op te maken aangaande de kosten, die zij maakte tot onderhoud en reparatie der beruchte kibbelstoomboot de *Cagliari*.

Moet dit eene tegenrekening zijn voor die, welke men uit Sardinie verwacht?

Zij bedraagt 30,000 ducaten! en zoo hoopt Koning *Ferdinand* met een „toezak" te kunnen betalen.

En als er nu geene rekening wordt ingediend, zal hij dan de zijne aanbieden of maar stilletjes in de portefeuille houden?

't Laatste is gewis het verstandigste.

't *Journal des Débats* zegt oók een woord over de versterking van Antwerpen en keurt die goed, ofschoon zij zegt, dat die de Fransche Regering bedoelingen toeschrijven, welke de rust der wereld zouden kunnen verstoren, zeer verre van de waarheid zijn.

Hoewel het *Journal des Débats* veel gezag heeft, zijn er toch zeer velen, die in dit opzigt weinig waarde hechten aan zijne meening.

Wat *Napoleon III* eens doen zal, als zijn leven gespaard blijft, is een raadsel, en zwijger als hij is, van hem zal men dat wel het allerminst gewaar worden.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Waterhoogte. Arnhem, 24 Julij. 1.03 El; † A.P 7.98 Gev. 2 d.
De **Rijnhoogte** te Keulen den 24 Julij 6 voet 2½ duim Rijnlands.

Het voor Z. K. H. den prins van Oranje bestemde paleis is bijna in gereedheid gebragt. De verschillende appartementen worden met den meesten smaak en pracht gestoffeerd.

— Het aantal proponenten der Ned. Hervormde kerk bedroeg den 1 Junij ll. volgens officiele opgave 124. Het getal neemt dus weder langzamerhand toe, daar het voor eenige jaren tot beneden de 100 was gedaald.

— Op de aanvraag van de heeren *v. Vlissingen* c. s. tot verlof en afstand van grond voor kolonisatie in Indie, wordt het volgend afwijzend antwoord bekend gemaakt. Aan de adressanten is door de Regering te kennen gegeven 1. dat hunne voorstellen worden gewezen van de hand, 2 dat, wanneer zij desniettemin wenschen over te gaan tot het nemen eener proeve van volkplanting op kleine schaal, met eigene middelen, op zoodanig punt en onder zoodanige voorwaarden, als bij de Regering geen overwegend bezwaar vinden, zij bereid is daartoe toestemming te geven; 3. dat, voor zooveel betreft het toelaten van Nederlanders, die op eigene kosten naar Borneo of andere daartoe te bestemmen gedeelten van Nederlandsch-Indie wenschen te vertrekken, en zich daar te vestigen, tot uitoefening van eenigen tak van landbouw of nijverheid, het in de bedoelingen der Regering ligt, daartoe ruime gelegenheid aan te bieden.

— Men schrijft uit 's Hage, dat dezer dagen van regeringswege aan de aanvragers van concessie tot aanleg en exploitatie van een spoorweg, aanvangende te Utrecht, en leidende langs Amersfoort, Nijkerk en Harderwijk tot Zwolle, de voorwaarden zijn medegedeeld, waarop die concessie zal worden verleend. Men zegt, dat de aanvragers zich bereid hebben verklaard, om zonder Rijkssubsidie den weg aan te leggen. De definitieve concessie zou evenwel eerst dan worden verleend wanneer het vereischt waarborgkapitaal is gestort. Het zijn de heeren *van Lok horst* en *Blondat* te Parijs, die de concessie hebben aangevraagd; daar er een korte termijn tot aanneming der voorwaarden is gesteld, hoopt men weldra in deze meer zekerheid te hebben.

— De heeren *de Lanoy en Zonen*, directeuren der leeningen ten laste der maatschappij van weldadigheid, hebben aan belanghebbenden bekend gemaakt, dat hunne pogingen, aangewend om van de regering voordeeliger voorwaarden te verkrijgen ter uitdelging van de schulden der maatschappij, mislukt zijn. De regering wil daartoe niet meer dan f 3 650 000 verleenen. Zij hebben zich dien ten gevolge, om tot eene eindregeling te geraken, tot de commissie uit de leden der maatschappij gewend met verzoek om een op billijkheid gegrond afzonderlijk voorstel van schikking aan de verschillende categorien van schuldeischers te voldoen. De commissie heeft daarop het volgende voorgesteld: Van de schulden der maatschappij, bedragende volgens opgave f 5.250.041 18, zullen de vlottende schulden integraal afbetaald moeten worden, alsmede de door Z K H prins *Frederik* voorgeschoten renten. Daartoe is noodig f 640 261.18, zoodat er van de door den Staat toegezegde gelden nog f 3 006 738 82 overig blijft. Dit laatste, meende de commissie, zou onder de overige schuldeischers pondspondsgewijze moeten verdeeld worden, waardoor hun eene som van 65 ten honderd zal worden toegekend De heeren *de Lanoy en Zonen* hebben later nog bij de commissie aangedrongen op eene meer gelijkmatige verdeeling der van wege de regering aangeboden gelden, maar zij had vermeend daarin niet te kunnen treden Z K H. prins *Frederik* heeft het voorstel aangenomen en verklaard, dat hij, voor zooverre betrof de geguarandeerde leening van f 822 000, bereid is, op nader te regelen wijze, de ontbrekende 35 pCt. aan de obligatiehouders uit zijne eigene fondsen te suppleren. Voorts is door den minister van binnenlandsche zaken aan de commissie uit de leden der maatschappij den 15 October aanstaande als termijn gesteld om de voorwaardelijke voorstellen der regering aan te nemen of te verwerpen.

— Den 21 dezer hield de algemeene vergadering van de Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid hare tweede zitting. In die zitting werd o. a besloten, dat in het volgend jaar, en wel den 2den Dingsdag in Julij, de algemeene vergadering en het 3de Nederlandsche Nijverheids-Congres zullen gehouden worden te Amsterdam. Veel invloed op dat besluit had eene missive van heeren burgemeester en wethouders van gezegde stad, waarbij Amsterdam tot het houden dier bijeenkomsten door hen werd aanbevolen. Tot direkteuren zijn, in plaats van de aftredenden en overledenen, gekozen de hh. *A. C. Kruseman*, te Haarlem, *E. van Voorthuysen*, te Utrecht, *dr. A. Vrolik*, te 's Gravenhage en *N. J. A. Travaglino* te Haarlem. Den 22 en 23 dezer werden de bijeenkomsten van het 2de Nijverheids-Congres voortgezet.

— Het diner, dat 22 dezer door den Minister van Buitenlandsche Zaken, baron *van Goltstein* ter eere van den generaal *Todtleben* adjudant-generaal van Z. M. den Keizer aller Russen, werd gegeven, is, behalve door den beroemden generaal, o.a bijgewoond door de leden van het corps diplomatiek, waaronder luitenant-generaal *Mansouroff*, den Russischen gezant en de verdere leden van de Russische ambassade, generaal Vorst *Gortschakoff* gouverneur van Polen voormalig opperbevelhebber van het Russische leger inde Krim, baron *Krauss*, Minister van Justitie van Oostenrijk, luitenant-kolonel baron *Wassdlieff*, adjudant van den generaal *Todtleben*, en den kapitein der genie graaf *van Limburg Stirum* adjudant des Konings, door Z M aan den verdediger van Sebastopol toegevoegd.

— Men verneemt, dat van af den 1sten October aanstaande, aan de miliciens van de ligting van 1854 vergunning verleend is, om zich in het huwelijk te begeven.

— In de residentie wordt verwacht de Russische generaal *Murawieff*, de bekende overwinnaar van Kars (Klein Azie).

— De verantwoordelijke redacteur van den *Courier du Grand Duché de Luxembourg*, de heer J. *Metz*, advocaat te Luxemburg en de drukker van dat blad, J. *P. Muller*, zijn den 21 dezer gedagvaard, om den 24sten teregt te staan voor de arrond. regtbank, wegens een artikel, getiteld: „1848 en 1858" voorkomende in het no. van 18 Julij jl. Zij worden beschuldigd, dat zij de souvereine daad der herziening van de Grondwet van 1848, de wetgeving op de drukpers en op de vereeniging op deloijale wijze hebben aangevallen en door logenachtige beweringen de koninklijke waardigheid en het gezag der wetten in het openbaar en boosaardiglijk hebben gehoond en den persoon van den Souverein beleedigd; dat zij zijdelings, maar boosaardiglijk de verpligtende kracht der wetten op de drukpers en de vereenigingen hebben aangevallen, door bedektelijk te hebben te kennen gegeven, dat deze de vrijheid der drukpers en de vrijheid van vereeniging, bij de Grondwet gewaarborgd, hebben vernietigd.

Maastricht, 22 Julij. Dingsdag ll. had men hier bijna een groot ongeluk te betreuren. Zekere jufvrouw *F*. . . . , eene binnenplaats overgaande, stortte in eene waterput, waarvan men onvoorzigtig het luik had opengelaten; deze put was 45 a 50 voet diep; twee omstandigheden redden haar het leven, als: de crinoline, welke de lucht opving en hierdoor den val brak, en het geluk, dat de put slechts 4 voet water inhield. Na een half uur in de diepte te hebben doorgebragt, slaagde men er in, haar met eene ladder en touwen naar boven te brengen; de schrik en de doorgestane koude hebben echter veroorzaakt, dat jufvrouw *F*. zich ernstig ziek bevindt.

Zalt-Bommel, 22 Julij. Heden morgen zijn alhier voor het eerst 100 mudden aardappelen aan een schipper verkocht tegen f 1.80 het mud.

Groningen, 13 Julij. Gisteren morgen werd door de arrondissements-regtbank alhier uitspraak gedaan in de zaak van *P. J. Timmer*, landbouwer te Leermens, beschuldigd van moedwillige mishandeling zijner beide kinderen. Daar dit feit als niet overtuigend bewezen werd beschouwd, is de beschuldigde vrijgesproken en mitsdien ontslagen van alle regtsvervolging. *Pr. Gr Ct.*

Arnhem, 24 Julij. Thans schijnen de feesten ten einde. Gisteren namiddag werden op het schietterrein de tweede groote volksspelen om verschillende, talrijke en eenige zeer goede prijzen gehouden, waarbij zich de stedelijke muziek deed hooren, tot groot genoegen van de, niettegenstaande den aanhoudenden regen, die dikwerf bij stroomen nederviel, talrijk zaamgevloeide toeschouwers. Des avonds werd andermaal de ijzeren brug over de gracht bij de schietplaats geïllumineerd, hetgeen een heerlijk effect deed. De orde werd gedurende de feesten nergens gestoord en gisteren werd die ook vrij goed gehandhaafd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

In den nacht van 16 op 17 dezer zijn de te Saint-Etienne twintig personen in hechtenis genomen. Men sprak van niets minder dan van de ontdekking van een fabriek van bommen, gelijkende op die welke *Orsini* en zijne medepligtigen den 14 Januarij ll gebruikten. Het schijnt zeker te zijn dat drie zulke bommen zijn in beslag genomen. De gearresteerden behooren alle tot den werkenden stand en zijn geen ingezetenen van Saint-Etienne

— Op Madagaskar is de bemanning van een fransch schip wreedelijk vermoord geworden.

— Van eene gewoonlijk goed onderrigte zijde wordt verzekerd, dat de koningin van Engeland te Cherburg wel aan wal zal stappen Het argument, dat men heeft aangevoerd, om de onwaarschijnlijkheid hiervan aan te toonen, dat nl eene kennisgeving aan het parlement zou vereischt worden, kan hier niet gelden, daar die kennisgeving dan ook had moeten geschieden ten opzigte van het bezoek op de Bretagne, die toch ook Fransch grondgebied is — Ook prins *Albert* van Pruissen, daartoe door den Keizer uitgenoodigd, zal de feesten komen bijwonen.

— Men herinnert, dat Cherburg het *Caesaris Bargus* van den ouden tijd is. In 1293 werd de stad door *Filips de Schoone* geplunderd In 1346 door de Britten vermeesterd, viel het in 1450 weder in de handen der Franschen In 1639 werden er de fortificatien door de Britten plat geschoten en in 1692 werd de Fransche vloot in de na bijheid vernield. In 1758 is Cherburg nogmaals genomen en geplunderd. Na die lotgevallen zal de plaats thans aan de zeezijde bijna onneembaar gemaakt worden.

— Men verhaalt in eene correspondentie uit St. Petersburg, dat in 1820 door den Keizer van Rusland aan *Lodewijk XVIII* het voorstel is gedaan, om aan Zijne Keizerlijke Majesteit Konstantinopel af te staan, tegen eene vergrooting van grondgebied op eenig punt der Fransche grenzen. Het aanbod was in deze woorden vervat: „Laat mij Konstantinopel, en ik zal u een passer geven. Gij zult het eene been van dien passer zetten op welk punt uwer grenzen gij verkiest; vervolgens zult gij een cirkel beschrijven, zoo groot als gij zelf wilt, en ik zal u al het grondgebied geven, dat in dien cirkel vervat is. Wij zullen de Mogendheden op wier eigendommen gij inbreuk gemaakt hebt, schadeloos stellen."

Lodewijk XVIII heeft het voorstel niet aangenomen, doch het is een blijk, welken hoogen prijs de Czaars steeds gesteld hebben op het bezit van Konstantinopel Het is niet onwaarschijnlijk, dat dit ook nog in onzen tijd het geval is.

ENGELAND.

Jl. Vrijdag avond werd de zitting van het Lagerhuis bijgewoond door een neger, die op de tribune der pairs plaats had genomen. Hij had het regt op die eereplaats te zitten, want hij is een koning: hij regeert over het rijk Bonny op Afrikaas Westkust en heeft in zijne staten het menscheneten afgeschaft.

— Voor eenige dagen overleed eene vrouw, die het glazen paleis bezocht aan wonden, te weeg gebragt door het in brand vliegen harer kleederen, die vuur vatten door het wegwerpen van een stuk brandend papier, waaraan een der bezoekers zijne sigaar aangestoken had. Niettegenstaande zulk eene waarschuwing, geschiedde in de vorige week avond letterlijk hetzelfde in de Vauxhal, doch de vrouw werd gered, doordien eenige tegenwoordig zijnde personen haar op den grond wierpen en de vlam der kleederen smoorden, zoodat zij slechts eene ligte wonde aan den hals ontving.

— Volgens partikuliere brieven uit Amerika is de Mississippi dit jaar gelijk nimmer te voren gewassen en buiten zijne oevers getreden. Al het aaggelegen oeverland staat onder water. De stad Kairo, die met ontzaggelijke kosten op de landtong, aan welker linkerzijde de Ohio zich in de Mississippi uitstort, gebouwd en door dammen en wallen beschut was, is vernield. De rivier heeft buitendien boven Nieuw-Orleans den dijk doorgebroken, een groot aantal katoen- en suikerplantaadjes vernield, geheele kudden in hare vaart medegesleept, terwijl verscheidene menschen het leven verloren. Nieuw-Orleans moet onder water staan, en booten varen in de straten heen en weder. Het geleden verlies is natuurlijk nog niet te berekenen.

— Er zijn nadere berigten omtrent de bemagtiging der Chin. forten aan de Peiho. Onder anderen meldt men, dat de genomen forten zoor zwaar gewapend waren, dat het, bij eene goed bestuurde verdediging, hoogst moeijelijk zou geweest zijn, die te nemen met zulke geringe middelen, als waarover de geallieerden konden beschikken. Bij de groote onverschilligheid, welke vooral den Chinezen kenmerkt, acht men het evenwel nog zeer twijfelachtig of het gebeurde eenigen invloed op den gang der zaken hebben zal; er zijn er zelfs die twijfelen, of indien geheel Peking werd plat geschoten, de keizer zijn flegma zou laten varen. Deze lijdelijke tegenstand is de gevaarlijkste vijand, welke de geallieerden te bestrijden hebben. Het maakt den oorlog van langen duur en daardoor kostbaar. Intusschen is het een gelukkig teeken, dat de vereenigde vloten zoo diep in het binnenland zijn doorgedrongen zonder op groote bezwaren te stuiten, althans zonder dat de Chinezen dit hebben kunnen beletten.

— De Koningin heeft de wet betreffende de toelating van Israelieten als leden van het Parlement bekrachtigd.

— Het Hoogerhuis heeft het wetsontwerp, strekkende tot het wettig verklaren van het huwelijk door een man met de zuster zijner overledene vrouw aangegaan, met 46 tegen 22 stemmen verworpen.

— De *Times* bevat wederom een artikel over de feesten te Cherburg en zegt daarin o. a., dat Engeland gewaarschuwd moet worden en bovendien zich behoort te wapenen.

— Het geld, benoodigd tot voltooijing van den *Leviathan*, begroot op 200.000 pd. st. (f 2.400 000) is nog niet bijeen, en nogtans moeten 65 566 pd. st. (f 786.792 spoedig worden voldaan. Er zijn twee wegen voorgeslagen: of om de inschrijving op nog gunstiger voorwaarden te verlengen, of om eene nieuwe maatschappij te vormen en aan deze het afgewerkte gedeelte van dien bodem te verkoopen.

— Men weet, dat de *Times* op nieuw den heer *Russell* als eigen korrespondent naar Indie heeft gezonden, en men herinnert zich, dat deze in den Krim-oorlog niet geschroomd heeft, al te zeggen, wat in 't Engelsche leger nog zoo verkeerd was. Hij heeft zich daardoor een naam gemaakt, en men meent, dat men daarom ook te minder mag twijfelen aan 't geen hij thans uit Indie schrijft. Hij meldt nu aan de *Times*: „Ziende wat tot nu is gedaan, durf ik zonder vrees van tegengesproken te worden, zeggen, dat geen hunner, die in den aanvang des jaars het oorlogsbeleid hebben gegispt, hadden durven denken, dat men volvoeren kon 't geen voor het einde van Mei is tot stand gebragt. Men voorzeide, dat ons geheel leger zou noodig zijn om Oude te onderwerpen. 't Is waar, men kan niet zeggen, dat die geheele provincie aan ons onderworpen is, maar hare hoofdstad is in onze magt, onze militaire stations handhaven onze gemeenschap met Cawnpore. Voor zoover men er over oordeelen kan, zal het eenige distrikt, waar misschien in den herfst een leger noodig is Oude zijn, mogelijk ook een gedeelte van Corruckpore. Maar men herinnere zich, dat Lucknow in onze magt is, dat zijn geducht garnizoen en zijne legers geslagen zijn, dat al de bruikbare veld artillerie in onze handen is gevallen, en dat wij ons meester hebben gemaakt van alle belangrijke sterkten. Al deze resultaten zijn zonder groote verliezen onzerzijds verkregen. In geheel Centraal-Indie, in de noordwestelijke provinciën, noch in Bengalen, bevindt zich een hoop vijanden, die aanspraak kan maken op een leger. In één enkelen veldtogt heeft sir *Colin Cambell* Doab tot rust gebragt, het kontingent van Gwalior verslagen, Lucknow genomen, mobile kolonnes over Oude verspreid en Rohilcund aan de magt der rebellen ontrukt; hij heeft ons het bezit dier rijke provincie verzekerd en het burgerlijke gouvernement der kompagnie, dat er vroeger bestond, hersteld. Zijne officieren hebben de vrees voor onze wapenen in Centraal-Indie hersteld, uitgestrekte provinciën tot rust gebragt, Jhansi en Calpee genomen, Banda doen ontruimen, Jugdespore schoongeveegd, de schuilplaatsen der talrijke opperhoofden vernietigd en alle benden, welke zijn ontmoeten, uiteengedreven of op de vlugt gejaagd. Niettemin, omdat er nog eenige vlugtelingen op het platteland zwerven, omdat benden, wien geen andere uitkomst overblijft, dan van het eene punt naar het andere te dwalen, op de groot wegen van tijd tot tijd eenen ongelukkigen reiziger vermoorden, is men in de Indische pers en de Engelsche Indische steden overeengekomen om te zeggen, dat er niets gedaan is en dat men beter had gehandeld met de opstandelingen in de steden te laten dan hen naar het platte land te verjagen."

ZWEDEN.

Voor eenigen tijd is melding gemaakt van de veroordeeling van den heer *Lindalh*, redacteur van het te Stokholm verschijnende blad *Faedreneslandet* welke heer in voornoemd blad een der liefta!!igste en schoonste jonkvrouwen dier stad, *Henriette Mendelsohn*, valschelijk van een vreeselijke en onwaarschijnlijke misdaad had beschuldigd. Men zal zich herinneren, dat over den heer *Lindalh*, wegens dien laster het doodvonnis is uitgesproken, terwijl zelfs de advocaat, die het gewaagd had den beschuldigde te verdedigen, van zijn ambt vervallen verklaard en to

en jaar gevangenisstraf veroordeeld werd. Er waren slechts weinigen, die met den heer *Lindalh* medelijden gevoelden; ieder toch, die de schoone, achttienjarige *Henriette* kende, met hare blonde lokken, schoone blaauwe oogen en lieftallig voorkomen, en die zag hoe zeer zij onder het gewigt van den laster des heeren L. gebukt ging, moest hem wel verafschuwen. Vóór die afschuwelijke beschuldiging was zij vrolijk, zij lachte, zong en danste gaarne; zij was eene ware bloem van het Noorden en wanneer men slechts hare lieftallige stem hoorde, was men met haar ingenomen. Iedereen had sympathie in deze betreurenswaardige zaak voor *Henriette Mendelsohn*, die men (zij is schrijfster en maakt zeer schoone versen) het slagtoffer van den laster van den schuldigen heer *L.* noemden. Op 2 Julij zou het vonnis uitgevoerd worden. „Ik zal de straf ondergaan, welke ik verdiend heb,” zeide de heer L. tot zijne vrienden. Deze raadden hem aan vergiffenis te vragen aan het schoone meisje, dat de beschikking over zijn leven en dood had. Hij weigerde zulks en verzocht, dat men na zijnen dood een brief, dien hij aanwees, aan haar adres zou bezorgen. Op het schavot aangekomen, zeide hij: „Vaarwel, mijne vrienden, gij, die mijn leven gezien hebt, ziet thans ook mijn dood en berouw.” Hij trad voorwaarts en liet zich blinddoeken, toen hij op eens de banden, waarmede zijne armen gebonden waren, voelde losnijden en den doek van zijne oogen wegtrekken. Hij zag *Henriette Mendelsohn* voor zich. „Mijnheer *Lindalh*, ik schenk u vergiffenis,” zeide zij. Hij knielde voor haar neder en haar den brief overreikende, zeide hij: „Ik neem mijne vergiffenis aan, want mijne laatste gedachte was, die u af te smeeken en ik was er zeker van, dat gij mij die in mijn graf niet zoudt geweigerd hebben.” Geheel Zweden houdt zich met deze zaak bezig, waar de eer van beide kanten gered is, waar de jonkvrouw, die vergiffenis schenkt, de schoonste rol vervuld en waar de schuldige door zijn berouw en moed zijne misdaad uitgewischt heeft.

— Het volgende dient ten bewijze van de gestrengheid der Zweedsche wetten. Een koopman te Gothenburg had aldaar aangenomen aan de troepen levensmiddelen te leveren; een luitenant, die met de ontvangst belast was, weigerde ze. Men kwam tot eene woordenwisseling, waarop de koopman den luitenant bij den kraag pakte en met den vuist sloeg. De regtbank te Gothenburg heeft den koopman ter dood [onthoofding] veroordeeld.

TURKIJE.

Uit Pera wordt gemeld, dat er alle maatregelen genomen worden, om de sterke hitte zoo dragelijk mogelijk te maken. Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat trekken groote karren met watervaten door de stad, om de straten te begieten. Overal begint eene ongewone zindelijkheid te heerschen; de Turken poetsen en vegen en schrobben den geheelen dag. Eene tegenstelling van dezen vooruitgang in beschaving is de parforce-jagt op de vrouwen: zoodra eene vrouw op straat komt, wordt zij door mannen nagegaan, en wee haar, zoo zij in een huis of winkel van een Frank durft binnengaan; zij zou in hechtenis genomen worden, en eene lange gevangenisstraf zou haar lot zijn. Dezer dagen gebeurde dit met drie Turksche dames van de *haute volée*, die een photograpisch atelier wilden binnentreden, om hare houri-gezigtjes te doen vereeuwigen; zij werden daarin verhinderd door een in de nabijheid zich bevindend officier, die haar onder een sterk escorte naar het politiebureau liet overbrengen.

ASSEN, 27 Julij.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Amsterdam. Maandag, 26 Julij. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt: *Nederl.* $2\frac{1}{2}$ pCt. $64\frac{3}{4}$ percent. Dito 4 pCt. $98\frac{7}{8}$ percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. $106\frac{1}{2}$ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metalliekes 5 pCt. 87.

Granen en Zaden.

Koolzaad hooger; op September f 516. — Raapolie hooger; op zes weken f $48\frac{3}{4}$. — Tarwe flaauw; 133 ponds witbonte Poolsche f 340. — Gedroogde Rogge hooger, ongedroogde lager; 126 ponds Pruissische f 208. — Boekweit lager; 128 ponds Holsteinsche f 260. — Haver onveranderd.

De *Staats-Courant* deelt het volgend voorloopig verslag omtrent den oogst in Drenthe mede:

De *winterrogge* staat bijna overal uitmuntend en belooft veel, zoowel wat het zaad als wat het stroo betreft.

Uit enkele plaatsen slechts zijn minder gunstige berigten ontvangen. Op ligte gronden heeft deze vrucht van de droogte iets geleden.

Van de *zomerrogge*, die daarentegen vrij algemeen wel van de droogte geleden heeft, stelt men zich niet meer voor dan eene middelmatige uitkomst.

Omtrent de *veen-* en *zandboekweit* luiden de berigten zeer gunstig. Voor 't oogenblik staat dit teêre gewas zoo uitmuntend, dat het bijzonder veel belooft.

De *garst* en *haver* hebben van de droogte veel geleden en staan over het geheel slecht. Enkele streken uitgezonderd, waar de haver vroeg gezaaid was of van den regen nog veel nut kon hebben, is het verbouw dezer granen naar het zich laat aanzien, als mislukt te beschouwen.

De *aardappelen* staan algemeen zeer goed; de laatste regens hebben gunstig op dit gewas gewerkt. De bekende ziekte schijnt zich tot nog toe niet geopenbaard te hebben.

De *hooibouw* heeft in de lage landen minder dan in een gewoon jaar opgeleverd; dáár mag hij echter nog gunstig genoemd worden in vergelijking met de opbrengst elders, waar hij niet de helft van een gewoon gewas heeft opgeleverd. Ook op de weide voor 't vee heeft over 't geheel de droogte zeer nadeelig gewerkt.

— Het Friesche genootschap voor geschied-, oudheid- en taalkunde heeft onder meerderen tot buitengewoon lid benoemd de heer J. *van der Veen Az.*, griffier bij het kantongeregt en schoolopziener te Hoogeveen.

— Zondag jl. heeft alhier een hevige storm uit het Zuid-Westen gewoed, die ettelijke boomen heeft ontworteld en vooral aan de tuinvruchten aanzienlijke schade heeft aangerigt. Van zeer vele huizen zijn pannen en van enkele schoorsteenen afgewaaid. Dit laatste was het geval met het voor een paar jaren nieuw gebouwde kapitale huis van den heer Mr. J. *H. Westra*, waarvan twee schoorsteenen zijn afgewaaid en de twee anderen, hoewel zijnde staan gebleven, geheel zijn verdraaid, zoodat dezelve zijn moeten worden afgebroken. De groote stukken zink van het dak werden opgerold als papier en op den grond geslingerd. Door de hoogte van het huis heeft de wind op het dak zeker meer dan op andere huizen deszelfs kracht kunnen uitoefenen. Men vreest, dat de wind op de zoo heerlijk te veld staande boekweit een nadeeligen invloed gehad heeft.

Uit andere gedeelten van de Provincie geworden ons soortgelijke berigten, nergens echter schijnt de storm bijzondere ongelukken te hebben veroorzaakt, hetgeen men, de hevigheid in aanmerking genomen, wel had mogen verwachten. Wij vernemen echter, dat te Paterswolde twee wieken van een watermolen zijn geslagen.

* **Hoogeveen**, 25 Julij. Ten aanzien van den uitslag van de stemming voor een lid van de Prov. Staten van dit gewest deelen wij het volgende mede: Bij de opening der stembussen is bevonden, dat er waren ingekomen 508 stembriefjes, waaronder 4 van onwaarde, als van Meppel 133, Hoogeveen 108, Coevorden 63, Ruinerwold 50, Ruinen 24, de Wijk 24, Dalen 19, Nijeveen 19, Zweelo 15, Oosterhesselen 14, Zuidwolde 12, Emmen 11, Sleen 9 en Havelte 7. Van gezegde 504 geldige stemmen hebben bekomen de heeren: Mr. *J. L. Tonckens* te Hoogeveen 156, Mr. *E. Roelink* te Meppel 142, Mr. *J. Oldenbandringh* te Ruinen 105, *J. Semler* te Meppel 58, *L. J. Luten* te Ruinerwold 9, *J. G. de Jonge* te Hoogeveen 7, *H. W. Schummelketel* te Meppel 4, *J. J. Snoeken* te de Wijk 3, *S. G. de Vries* te Hoogeveen 2, *Hk. Oldenbandringh* te Oosterhesselen 2 en de overige verschillende personen; zoodat gevolgelijk niemand de volstrekte meerderheid heeft erlangd en eene herstemming zal moeten plaats hebben tusschen de twee eerstgenoemde heeren Mr. *J. L. Tonckens* en Mr. *E. Roelink*, welke herstemming is bepaald op vrijdag den 6 Augustus aanstaande.

* **Odoorn**, 25 Julij. Een zware storm heeft hier op dezen dag vrij wat verwoesting aangerigt. Een dikke eikenboom werd uit den grond gescheurd en maakte eene opening van drie á vier Ned. ellen in middellijn. Zware wilgen- en appelboomen scheurden vaneen, of werden insgelijks geheel uit den grond opgeligt en omgeworpen. Eene menigte pannen werden van de nieuw gebouwde huizen geworpen, en in de daken van andere huizen scheurden gaten. De tuinen liggen met walnoten, appels, pruimen enz. bezaaid; de nog op de akkers staande koren schoven zijn niet slechts omgeworpen, maar van den eenen op den anderen akker overgewaaid, zoodat het niet weinig moeite zal kosten, om elk weder het zijne te geven. Het meest echter is men nog beducht over de zoo schoon bloeijende boekweit, alhoewel men zich verheugt, dat er nog geen zaad aan de stengels gevonden wordt. De storm ging met veel regen vergezeld, en was op 't midden van den dag het hevigst.

* **Zuidvelde**, 26 Julij. Gisteren was het bijna den geheelen dag tot in den nacht stormachtig weer, nu en dan met hevige donderslagen, hagel of zware regenbuijen gepaard. De in schoven staande rogge werd niet alleen omver geworpen, maar van den eenen op den anderen akker geslingerd. Boomen van aanmerkelijke dikte werden uit den grond gerukt, van velen zware takken afgescheurd. De rijkelijk met appels prijkende boomen werden aanmerkelijk van hunnen last verligt. Bij manden vol kon men de half rijpe appelen opzamelen. In de tuinen waren de boone- en erwtestokken plat tegen den grond geslagen, overal zag men verwoesting. Ook de hier met stroo gedekte huizen en schuren werden deerlijk geteisterd. Bij al dien jammer zal de hoop des landmans op rijkelijk nagras, door den veelvuldigen regen, wel niet beschaamd worden.

* **Haulerwijk**, 23 Julij. Met genoegen kunnen wij melden, dat de slatting van het gedeelte der vaart alhier, toebehoorende aan hh. compagnons, en aangenomen door den heer *S. de Boer* van Lemmer, bijna is voltooid en wel op eene voor den aannemer loffelijke wijze. Ook met de andere gedeelten der vaart, toebehoorende aan de heeren *de Haan* en *Spree*, is men bezig met slatten. Dat van den heer *Spree* wordt geslat ten koste van de veenbazen te Haulerwijk en is aangenomen door de heeren *U. A. Wijnsma*, *B. Wiering* en *S. Ploeg*, voor de som van drie duizend twee honderd guldens, hebbende eene lengte van drie duizend vier honderd vijf en zeventig ellen. Eene groote menigte werklieden zijn van elders herwaarts gekomen, zoodat er dagelijks niet minder dan vier honderd man in de vaart werkzaam zijn.

* **Zuidbarge**, 23 Julij. Nu het Oranjekanaal geheel op de diepte is gegraven, zijn de zoogenaamde polderjongens bijna alle vertrokken; enkelen zijn in dienst van de Maatschappij bezig met het graven van eene wijk in het Oosterveen; de keeten worden successievelijk verlaten en keert alles zoo langzamerhand tot een staat van rust terug, die weldra, zoo de hoofdvaart weder ontsloten is, verwisseld zal worden met eene drukke scheepvaart, zeker een geheel nieuw bedrijf in deze verwijderde oorden. De Maatschappij heeft in dit en het verleden jaar hier in het Oosterveen gegraven zeven honderd negen en twintig dagwerken turf, behalve hetgeen gegraven is door de ontwerpers ten bedrage van 237 dagwerken, en de afvoer hiervan en van duizende lasten veldsteen, die mede ter expeditie gereed liggen, zal zeker vrij wat vertier geven. Als men nu in aanmerking neemt, dat in het veen te Odoorn meer dan 500 dagwerken beste turf geheel droog ter expeditie gereed liggen, dan mag men tegen de herfst een drukke vaart op het Oranjekanaal verwachten.

Bedenkt men hierbij, welk eene ontwikkeling dit kanaal langs zijne geheele lengte van p. m. 50 000 ellen, vooral op het Ellertsveld reeds heeft veroorzaakt, de menigte particuliere huizen, die in de gemeenten Beilen, Westerbork, Zweelo en Emmen verrezen zijn, denkt men hierbij aan Nieuw Dordrecht, dan zal men moeten toestemmen, dat door dit kanaal Drenthe's bloei uitermate is en meer en meer bevorderd zal worden, en dit zonder eenige opoffering, noch aan zijde van de Provincie, noch aan zijde der gemeenten, bij groote opoffering van de ontwerpers, die de uitvoering op zich hebben genomen en genoegzaam hebben volbragt.

Wil men zich er van overtuigen, men ga op het Ellertsveld, men zie de veenen te Odoorn en Zuidbarge, Nieuw-Dordrecht met zijne vier en vijftig woningen, school en in aanbouw zijnde molen, en men denke daarbij vier a vijf jaren terug.

* **Coevorden**, 24 Julij. Het gisteren en heden plaats gehad hebbende examen van sollicitanten naar de betrekking van Hoofdonderwijzer alhier, is heden middag ten drie uur geeindigd. Van de 24 sollicitanten, die zich hadden aangegeven, waren slechts 18 opgekomen. In overleg met den distrikts-Schoolopziener is heden avond door Burgemeester en Wethouders, het volgende A l p h a b e t i s c h gestelde Z e s t a l opgemaakt, als: *S. Houwen* van Ruinen, *J. Huizing* van Gieterveen, *J. J. van Manen* van Arnhem, *B. Mekkes* thans waarnemend onderwijzer alhier, *H. Severwien* van Gasselter-nieuwveenschemond en *E. Veenstra* van Hoogeveen. Uit dit zestal zal Dingsdag morgen de keuze door den r a a d geschieden.

* **De Wijk**, 26 Julij. De zoo zeer gevreesde longziekte onder het rundvee is, nadat wij langen tijd daarvan binnen onze gemeente verschoond waren, tot ons leedwezen op nieuw uitgebroken, in het gehucht Koekange en wel bij *Jan Otten Linthorst* op de zoogenaamde Hooge Linthorst, burgerlijk met onze gemeente vereenigd; twee runderen zijn in de gepasseerde week gestorven, terwijl er nog een aan is lijdende; wij wenschen, dat het bij deze eenige stal moge blijven en de ziekte zich niet verder verspreide.

* Gisteren waaide het hier zoo geweldig, dat verscheidene boomen zijn omgewaaid, anderen stuk geslagen en verscheiden vruchtboomen van het grootste gedeelte der vruchten zijn beroofd; tot hiertoe hebben wij van aanmerkelijke schade, aan gebouwen teweeg gebragt, nog niet vernomen, de zoogenaamde garsten of hokken rogge, welke nog op het veld stonden, zijn bijna alle omgewaaid en, door de menigvuldig gevallen regen voornamelijk in den voorlaatsten nacht en gisteren, doornat geworden.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

* **Meppel**, 26 Julij. Gisteren morgen werd bij het eindigen van de godsdienstoefening aan de gemeente bekend gemaakt, dat de hier bij de herv. gemeente beroepen herder en leeraar ds. *E. de Visser*, predikant te Monnickendam, deze beroeping had aangenomen, en ZEerw. werd mitsdien voor de eerste maal aan de gemeente als zoodanig voorgesteld.

INGEZONDEN STUKKEN.

Al wie in 't openbaar als berigtgever, schrijver of steller optreedt, rigt door die daad eene uitnoodiging aan het publiek, om zijn geschrift te beoordeelen. Deze gedachte rees onwillekeurig in onzen geest op, toen wij in de *Provinciale Drentsche en Asser Courant* van den 1 Julij, eene mededeeling lazen uit Leiden, aangaande het beroepingswerk te Haulerwijk, waarvan de onderteekenaar zich noemt: X. L. Die mededeeling moest dienen ter zoogenoemde verbetering of wederlegging van hetgeen de *Prov. Utr. Ct.* berigt heeft en is, op verzoek aan alle waarheidlievende dagbladen, mede overgenomen in de *Pr. Dr. Ct.* De regelen in het *Utr. Dagblad*, door ons in de *Dr. Ct.* van den 26 Junij gelezen, zijn, voor het grootste gedeelte, met profetisch waarheidsgevoel en naar de wezenlijke gesteldheid der zaak geschreven. In onze meening, dat er te Utrecht weldra een antwoord aan X. L. verschijnen zou, te leur gesteld — ons althans is iets dergelijks niet onder de oogen gekomen — gevoelen wij ons gedrongen en ten

DE VERTELLER ENZ.

Een Fransch blad deelt de volgende aardige ontmoeting mede:

Den 21 dezer, toen een graankooper, de heer D., des avonds ten negen ure langs den Orleanschen weg van Montlhery terugkeerde, stelde zich eensklaps een man van hooge statuur, met een zwaren stok gewapend, in zijnen weg en riep hem toe: „Sta! ik weet dat gij geld bij u hebt, werp mij uwe beurs toe, of ik sla u dood.”

„Drommels! — hernam de heer D., zonder te schrikken — uw eisch is dringend, zie hier mijn antwoord.” En een revolver uit den zak halende, dien hij laadde, voegde hij er bij: „Als gij een voet vooruit zet, dood ik u. Het zou mij leed doen iemand te dooden, maar toch, zoo gij niet terstond doet wat ik u beveel, brand ik los. Missen kan ik niet, gij zijt gewaarschuwd, ik heb tien pistoolkogels tot mijne dienst. Werp eerst uwen stok weg, doorzoek dan uwe eigen zakken en geef mij uw geld, zelfs uwe kostbaarheden, zoo gij die bij u hebt.”

„Een zoo krachtig ondersteunden eisch kan ik niet wederstaan, zeide de dief, maar gij behoort dan ook tot het gilde, het is niet braaf een makker te bestelen.”

„Toe haast u wat, hervatte D., ik straf op mijne manier, ik wil u ten behoeve der armen berooven. Geen stap verder, of gij zijt dood. Ledig uwe zakken, vergeet niets; of ik onderzoek uw lijf.” De gauwdief toefde niet langer, wierp zijne portemonnaie en zijn stok voor de voeten des koopmans, en koos toen het hazenpad. De heer D. vond in de portemonnaie 103 franks 95 centimes, welke hij in de offerkist van zijn kerspel stortte.

volle geregtigd tot het geven van eenige opheldering, wat de gemaakte aanmerkingen betreft.

Aan het eerste door X. L. bijgebragte, dat de gemeente Donkersloot in plaats van Donkerbroek genoemd wordt, zal wel geen grooter gewigt te hechten zijn, dan aan de aanwijzing van eene schrijf- of drukfout.

Om de tweede bewering van ZEd. naar waarde te schatten, kan welligt het volgende dienen: het beroepen van een predikant te Haulerwijk is niet aan den kerkeraad, maar aan de floreenpligtigen overgelaten. Twee malen hebben deze eene poging aangewend, om tot het doen van eene keuze te geraken. De laatste keer zou de beroeping hebben plaats gegrepen, ware er geen struikelblok in den weg geworpen. Door wien en op welke wijze dit is geschied, daarover zal, hieraan kunnen wij niet twijfelen, ten zijnen tijde, het noodige licht verspreid worden. Nu werd dan de zaak in handen gegeven van het klassikaal bestuur van Heerenveen en door hetzelve een viertal ver vaardigd, waarop in geenen deele de naam van den heer *van Allen*, maar wel die van een kandidaat te lezen stond, door wien niet was medegedongen naar de vacante plaats van Haulerwijk. Uit dat viertal werd door het Provinciaal Kerkbestuur van Friesland de heer *Wassenaar* tot predikant beroepen. Vergissen wij ons niet, dan was de voorganger van den heer *van Allen* mede *Wassenaar* geheeten, zoon van den heer *Wassenaar*, toenmaals voorzitter van het klassikaal bestuur van Heerenveen, thans nog lid van het provinciaal kerkbestuur van Friesland.

De heer *van Allen* heeft zich van zijn kant zelfs in het allerminst niet tegen dit beroep verzet, noch iemand daar toe opgewekt of aangespoord: maar de gemeente heeft hare krachten ingespannen en zich bij onderscheidene verzoekschriften tot het Ministerie van Hervormde Eeredienst gewend, teneinde haren hulpprediker tot predikant te erlangen. Niet aan een gebrek in den vorm, maar aan de voortdurende tegenwerking der gemeente, is de vertraging der approbatie toe te schrijven.

Voor de mededeeling, betreffende het tijdstip, waarop de heer *Wassenaar* tot de predikdienst is toegelaten, betuigen wij X. L. onzen dank; zij is voor ons eene vingerwijzing, die onze aandacht nu op den geheelen loop der zaak vestigt en verder zal vestigen. Gedurende het ongeveer veertienjarig kandidaatschap van den heer *van Allen*, elf jaren waarvan hij hier vast hulpprediker was, bepaalt zich het aantal pogingen, door hem, uit eigene beweging in 't werk gesteld, om eene standplaats te verkrijgen, tot vijf of zes.

Voor een groot gedeelte van de gemeente, voor den hulpprediker, was de komst en bevestiging van den nieuwen predikant onverwachts en onverhoeds. Den 30 Mei verscheen er wel eene grootere schare dan gewoonlijk in het kerkgebouw, maar men wist de oorzaak van het verschijnsel met geene zekerheid te verklaren. Eerst in den loop dier week werd het algemeen bekend, dat den heer *Wassenaar* den volgenden Zondag zou bevestigd worden. De heer *van Allen* is tot het uiterste toe weigerachtig gebleven om de pastorie te ontruimen; dat is waarheid; ingezetenen van Haulerwijk zijn overtuigd, dat hij gelooft goede gronden voor die weigering te kunnen bijbrengen; zijne talrijke vrienden zijn zeer verlangend en dringen er onafgebroken op aan, dat hij besluiten moge, die gronden voor het oog van 't vaderlandsch publiek te ontwikkelen.

Verstandige weldenkenden weten, dat het billijk en redelijk is, het uitspreken van een oordeel op te schorten, totdat men tijd en gelegenheid gehad heeft, te hooren en te wederhooren. Of de gemeente, bij voortduring, haar gewezen hulpprediker gaarne als predikant in haar midden werkzaam zou zien en hoe doeltreffend het kerkelijk gezag gehandhaafd is, daarvan kan ieder kennis erlangen, die zich de moeite wil geven, het gevoelen der ingezetenen te raadplegen.

De eerste volzin der nu volgende aanmerking heeft geene toelichting noodig, dewijl zij reeds voldoende gegeven is in het gezegde nopens de wijze, waarop de beroeping heeft plaats gevonden. Wat den tweeden volzin betreft, vragen wij, is er wel politiegezag tegen den heer *van Allen* aangewend? heeft hij aan de Hervormde gemeente haar regt op de pastorie ooit door woord of daad betwist? — Dat hij dat regt ten volle erkent en er zich nimmer tegen heeft verzet, zal welligt — hoe wonderlijk zulk eene uitdrukking velen ook in de ooren moge klinken — duidelijk blijken, wanneer hij zich tot het te boek stellen der daadzaken laat overhalen.

X. L. duide het ons niet ten kwade, wanneer wij, bekend met den handel en wandel van den heer *van Allen*, het wagen er aan te twijfelen, of men door een schrijven, als dat van ZEd., wel in staat zal zijn te bewerken, dat onze gewezen hulpprediker buiten de deelneming, belangstelling en 't medegevoel zijner landgenooten gesloten blijve. — Ten slotte schromen wij niet, den wensch te ontboezemen, dat weldra de dag moge aanbreken, die aan de gemeenten het regt verleent, ter verkiezing van hare eigene predikanten en kerkeraadsleden.

Nederig en bescheiden verzoeken wij elk onpartijdig dagblad in Nederland, aan deze naar ons beste weten en geweten gestelde regelen eene plaats in zijne kolommen aan te wijzen.

In de maand November van het jaar 1856 werd door H. H. volmagten der Noord en Zuidbarger markte eene premie uitgeloofd van f 200, aan diegene welke het beste plan inleverde tot verdeeling van p. m. f 2500 bunder veen gelegen in het Westelijke gedeelte van de Noord- en Zuidbarger gem. Emmen. De antwoorden moesten zijn ingezonden voor den eersten Februarij 1857; volgens het indertijd uitgegeven programma, zou in allen gevallen de prijs van f 200 worden toegekend, indien meer dan drie ontwerpen werden ingezonden.

Zoo steller dezes goed onderrigt is, zijn er ingezonden acht ontwerpen, en, is daarvan na verschillende deliberatien één ontwerp goedgekeurd. Nu wenschte men gaarne te weten, wat de reden is dat niet wordt bekend gemaakt, wie de vervaardiger van het best gekeurde ontwerp is, immers dit is reeds beslist; welke reden kan er dus zijn om die naam geheim te houden en aan dien persoon de toegekende of beloofde som niet uittebetalen? de uitnoodiging tot mededinging is publiek geweest, waarom zou de bekrooning geheim worden gehouden? men heeft nu ruim één en een halfjaar tijd gehad, om de zaak te wikken en te wegen, men mag zoo ik vertrouw, nu wel eens overgaan om deze zaak te beeindigen, en bekend te maken, wien de gelden zullen toekomen. Of zouden H. H. volmagten misschien denken, dat het de inzenders der plannen onverschillig is wie de f 200 bezit? niemand voorzeker heeft het voornemen gehad, om dat plan om niet te ontwerpen, en den arbeider komt zijn loon toe, daarom wenschte men dat in de Provinciale Drentsche en Asser Courant door H. H. volmagten werd bekend gemaakt den naam van den bekroonde en de plaats alwaar de uitreiking der bepaalde f 200 zal plaats hebben.

Julij 25 a † b † c.
1858.

Advertentien.

Ondertrouwd:

J. W. BAKKER,
beroepen Predikant te Dragtster-Compagnie,
en
M. BLEEKER.

Hoogezand den 24 Julij 1858.
Eenige kennisgeving.

Tot diepe droefheid zijner Broeders en Zusters, en van velen tot hen, is op den 22sten Julij 1858 te Groningen overleden de WelEdel Zeer Geleerde heer FOKKE SIJTSES REIDING FRIMA, *Doctor in de Genees- en Verloskunde, Practiserend Geneesheer te Eenrum*, oud bijna 33 jaren

Algemeene en eenige kennisgeving.

Tot bittere droefheid van mij en mijne nog overige drie kinderen, behaagde het den Heer in den nacht van 24 Julij uit ons midden weg te nemen, mijne oudste dochter ELSJE, in den ouderdom van 19 jaren.

Dit is de achtste slag, die mij sedert den 14 Oct. 1848 treft, door het afsterven van zeven kinderen en mijne dierbare echtgenoote JACOBJE HAVEMAN, die alle na langdurig sukkelen het tijdelijke met het eeuwige verwisselden. God schenke ons kracht des geloofs, om in zijn ondoorgrondelijk bestuur te berusten en onze droefheid te lenigen

Smilde den 26 Julij 1858.

H. OLDENKAMP.

Eenige kennisgeving.

Nieuwe Haring

bij **J. VENNINK**, aan den Groninger Straatweg te Assen.

VERZOEKT GUNST EN REKOMMANDATIE,

Albertus Ogterop,

wonende op den grooten Oever te Meppel, ***HOROLOGIEMAKER, KASTHOUDER van GOUD- en ZILVERWERKEN***, en tevens mede ***COMMISSIONAIR*** van den heer L VAN PELT Kz., Brander, Distillateur, Gistkooper en Azijnfabrikant, op den Huize Schiedam, bij Delft.

Uit de hand te koop

zestig duizend halve Nederlandsche ponden best gewonnen gemestlands HOOI, bij Jonkheer Mr. H. J. L. VAN DER WIJCK te Assen.

Te koop:

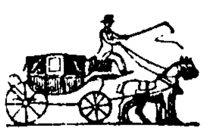

Een sterk gebouwd en naar de laatsten smaak ***net afgewerkt RIJTUIG*** voor vier personen.

Te bevragen bij F. VAN WERVE[illegible] Mr. Smid te Meppel. Brieven franco.

FIJNE

Genua- of Tafel-Olie.

HERMAN VAN DEVENTER te Zwol[le] Hoofd-Dépôthouder voor het Koni[nk]rijk der Nederlanden, adverteert d[oor] dezen, dat de **GENUA OLI[E]** van de HH. SERIJ PELZ en COMP. te Genua te [be]komen is aan het Hoofd-Dépôt á **70** Ct. en in de [on]derstaande Dépôts à **75** Ct. per Flesch.

Amsterdam, G. M. DIEPERINK.	s Hage, Geb LAMPE.
Arnhem, G. I. DE ROOS Jr.	Harlingen, F. G. RIKKE[illegible]
Assen, G. G. LAMBERS.	Hoogeveen, P. VAN VELZE[illegible]
St. Anna Parochie, H. K. TERWERDA.	Kampen, D. J. en A. ST[illegible] BE[illegible]
Appingedam, F. E WIERSUM	Loppersum, L. NIEVEEN.
Almelo, wed. R. STEENBERGEN.	Meppel, J. DE VRIES Mz.
Bolsward, F. V. D. PLAATS	Rotterdam, H. F. SEPM[illegible]JE[illegible]
Coevorden, C. J. VAN DER SCHEER.	〃 A. KUILENBUR[illegible]
Delfzijl, H. ROELFSEMA.	Sneek, wedw. L. MEIJER.
Finsterwolde, A. MARTENS.	Sappemeer, L. K. DIJKHU[illegible]
Franeker, N. J. KIERS.	Utrecht, J. M. PORTON.
Groningen, E. C. SISSINGH.	Wildervank, E. D. HULSIN[illegible]
〃 A. WITTE.	Zwartsluis, L. D. J. THO[illegible]BECK[illegible]

Aanvrage om Dépôts *franco* aan het Hoofd-Dépôt.

De flesschen zijn allen verzegeld met het cachet [en] voorzien van de handteekening van HERM. VAN DEVENTER.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 23 Julij. TARWE flaauw; 132 ℔ nieuwe bonte Poolsche f 332, 129 ℔ oude bonte dito f 335, 132 ℔ nieuwe Nassau f 305, 133, 135, 136 ℔ nieuwe Rost. f 300, 3[illegible] 316; 125, 130 ℔ nieuwe Friesche f 265, 285. — ROGGE [illegible] 126 ℔ nieuwe Pruissische f 212; 116, 117 ℔ nieuwe Petersburger f 180, 182. — KOOLZAAD £ $^1/_2$ lager, op 9 vat[en] Olie in Aug., Sept. en Oct. 82$^1/_2$; Nov. £ 86. — LIJNZAA[D] flaauw; 101, 109 ℔ Koningsberger f 33[illegible]. — RAAPOLIE [illegible]delijk flaauw, op levering prijshoudend; op 6 weken f 48[illegible] Vliegend f 47; 1o. Sept. f 47$^1/_2$, $^3/_8$; Oct. f 47$^3/_4$, 48, 47[illegible] Nov. f 48, 47$^3/_4$; Dec. f 48 $^1/_4$, $^1/_8$. — LIJNOLIE flaauw; [op] 6 weken f 37; Vliegend f 35$^3/_4$; 1o. September f 36$^1/_4$, [illegible] Oct f 36$^3/_4$, $^1/_2$; Nov. f 37, 36$^3/_4$; December f 37$^1/_4$, 37. — HENNEPOLIE op 6/w. f 40$^1/_4$; Vliegend f 39. — RAA[P]KOEKEN per 1040 stuks f 97 a f 103. — LIJNKOEK[EN] per 104 stuks f 12$^1/_2$ a f 15.

SCHIEDAM, 22 Julij. MOUTWIJN f 10$^3/_4$ per [illegible] contant, met vrij wat handel. — JENEVER 100 pct. Am[sterdamsche] proef f 20$^1/_4$ a f 20$^3/_4$ per vat contant bij partij.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 1858.

	pCt.	23 Julij.	24 Julij.
Nederl. W.S.	2$^1/_2$	64$^1/_8$	64$^3/_4$
—	3	77$^3/_{16}$	77$^1/_4$
—	4	99$^1/_{16}$	98$^{15}/_{16}$
Amort. Synd.	3$^1/_2$		
Handelm.	4$^1/_2$	136$^1/_8$	135$^7/_8$
O. I. Leening	4	98$^3/_8$	
Aand. H. Spw.		68$^1/_2$	
— R. —	4$^1/_2$		
Ned. B.			
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl Hope	5	106$^1/_2$	
Dito 1831/33	5	92$^1/_4$	
Cert. 1840	4	87$^{13}/_{16}$	88
— Stieglitz	4	87$^1/_8$	
— Nieuwe	4		
— 5e Serie	5	98$^5/_8$	
— 1855 6eS.	5	102$^1/_{16}$	102$^1/_8$
— van Ass.	6	67$^3/_8$	

	pCt.	23 Julij.	24 Julij.
Polen,			
Aand. fl 500	/	154	154
Obl.	4	82$^1/_8$	82$^1/_8$
Spanje, Obl.	1$^1/_2$	27$^1/_4$	27$^1/_4$
Obligatien	3	44	44
Binnenl.	3	38$^1/_{16}$	38$^1/_{16}$
Amortisable		8$^5/_{16}$	8$^3/_8$
Bewijz. Coup.		5$^3/_{16}$	
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		
— —	4		
— Metal.	5	75$^3/_{16}$	75$^1/_4$
— Rente A.	5	87	87$^1/_4$
— Nation.	5	76$^1/_{16}$	76$^1/_{16}$
— —	2$^1/_2$	38$^{11}/_{16}$	38$^{11}/_{16}$
Belgie, Cert.	2$^1/_2$		
Rothschild	2$^1/_2$	53$^1/_8$	
Portug., Obl.	3	46$^{15}/_{16}$	46$^1/_8$
Brazilien	5	99$^{15}/_{16}$	
Weener aandeelen	4	314$^1/_2$	314$^3/_4$

23 Julij. De markt was algemeen williger gestemd; de omzettingen trouwens waren van geene groote beteekenis.

24 Julij. Onbeduidende beurs

Merkwaardig is de werking van het harde water of het welwater bij vele groenten. Raauw ingezouten snij boonen moeten eer men ze kookt, eerst goed in water afgetrokken worden, om het overvloedige zout te verwijderen. Zoo men dit met welwater doet, door dit er 4 of 5 maal frisch op te gieten, dan blijft naderhand bij het koken de groente hard, en is zij niet te gebruiken Daarentegen is zij week, en smaakt zeer goed, wanneer men zich tot het aftrekken en koken van het weeke, niet kalkhoudend rivier- of regenwater bedient. Ook bij stoffen uit het dierenrijk toont zich deze verscheidenheid. Zoo heeft een Fransch scheikundige gevonden, dat in gedistilleerd water zorwel vischlijm als lijm zelf veel meer zwellen dan in welwater, dus meer water opnemen Ook worden dierhuiden spoediger van gedistilleerd water doordrongen dan van gewoon water. Dit verklaart de zoo in het oog vallende werking van het sneeuwater op onze schoenen en laarzen, die het, zoo als iedereen weet zoo gemakkelijk week maakt en doordringt. Voorzeker is het sneeuwater een zeer zuiver water, althans ten op-zigte van de zouten Vroeger meende men dat het rijker was aan zuurstof, en men leidde daarvan de werking af; daar de rijkdom aan zuurstof intusschen niet bewezen is is bovenstaande verklaring aannemelijker.

In een verslag van de *Société impériale d' acclimation* wordt medegedeeld, dat de yack, een dier, dat in 1854 nog naauwelijks bekend was, thans in Frankrijk inheemsch is gemaakt. Eene kudde van 12 dezer dieren, in 1854 uit Thibet naar Parijs vervoerd, heeft zich aanmerkelijk uitgebreid en welligt zullen spoedig de landlieden in Frankrijk even als de Thibetanen van den yack gebruik maken als rij- en trekdier. Het vleesch van dit dier heeft veel overeenkomst met dat van den os, de melk wordt gebezigd als onze gewone melk, en van de wol der yacks zijn reeds stoffen geweven. Ook de geit van Angora is daar onder de huisdieren opgenomen, en de alpaca die reeds in Spanje is geacclimateerd, staat op het punt, ook in Frankrijk huisdier te worden. De zijde-worm van den ricinus en die van den eik hebben het burgerregt gekregen op een gunstigen tijd, toen eene noodlottige epidemie onder de zijwormen van den moerbezieboom hare verwoestingen aanrigtte. Twee of drie soorten van ignamen, bestemd om de aardappelen te verzellen of des noods te vervangen, zijn thans op het gebied der grootaankweeking gebragt en nog vele andere gewassen, onder andere de wasboom, worden bestemd tot eene vreedzame verovering van den mensch op de natuur.

Waertoe is het trouwen goed!

Zeker adelyk heer was doodelyk op eene dame verliefd, en verzuimde geene gelegenheid, om haar met zyne liefdesverklaringen lastig te vallen. Daar zy echter volstrekt geene genegenheid voor hem gevoelde, zoo weesde zy zyne liefde norsch af; hy liet zich echter daardoor niet afschrikken en vervolgde haar onophoudelijk met zyne galanterien. Eens, toen hy in een groot gezelschap haar al te lastig werd, zeide zy geërgerd:

„Waerlyk, ik zal u eindelyk wel moeten trouwen, opdat gy my wat rust laat!"

GEDRUKT BIJ **GRATAMA** te ASSEN.